

ботка. Но ние казахме вече, че по-голѣмата частъ отъ бѫлгарските славяне е била покръстена още преди св. Кирила и Методия, слѣдователно нашата обязанностъ е да разглѣдаме тоя вопросъ малко по-нашироко, т. е. да видиме на какавъ езикъ сѫ са молиле първоначалните славяне и сѫществовале ли сѫ у тѣхъ славянски богослужебни книги. Ако нѣкои учени мѫже и да говоратъ, че преди *кирилицата*, т. е. преди измислените отъ св. Кирила писмена, е била изнамѣренна *глаголицата* *) и че съ нейната помощъ старовременните славянски племена сѫ изважршвале своите потрѣбности и имале сѫ на своиятъ езикъ много черковни книги, но множество достовѣрни факти противорѣчатъ на това мнѣніе и даватъ ни да разбереме, че глаголическата азбука е била измислена много по-кжсно отъ *кирилицата* и отъ времето на св. Кирила. Черноризецъ Храбръ, който е билъ почти сѫвременникъ на нашите равноапостоли, говори, че преди Кирила и Методия славянските христиене сѫ изважршвале своите потрѣбности съ грѣцките и съ латинските писмена. „Но човѣколюбецъ богъ, продѣлжава Храбръ, който управлява сичко и който не оставя човѣческиятъ родъ безъ разумъ, но синца ни води камъ разумътъ и камъ спасението, помиловалъ славянскиятъ родъ, испроводилъ му св. Костантина философа, називаемаго Кирилъ, който е билъ мѫжъ праведенъ, който е любилъ истината

*) Глаголицата са е употребляла оғъ католическите славяне, на които папите сѫ запрѣщали да употребяватъ кирилицата (като еретическа). Най-старите глаголически памѣтащи сѫ отъ XI вѣкъ. Гл. „Обзоръ исторіи Славянскихъ литературъ,“ отъ Пилица и Спасовича.